

EXPERIÈNCIA DE LLENGUA ORAL

TÍTOL: EL TEXT INSTRUCTIVO. LA INSTRUCCIÓ ORAL: EL VIDEOTUTORIAL
EIX: Parlar al servei del desenvolupament de totes les habilitats lingüístiques

Centre: Escola Casa Nostra
Adreça: c/ La barca, 13. 17820-Banyoles
Correu: casanostra@escolacasanostra.cat
Nivell: 2n d'ESO
Curs acadèmic: 2020-2021
Publicació: juny 2021

1. Context del centre i de l'aula

Casa Nostra és un centre de Banyoles que acull alumnes de 0 a 16 anys. És una escola concertada d'una línia, a excepció de l'etapa d'infantil, que és privada.

L'activitat es realitza a 2n d'ESO. És un grup de 25 alumnes. La llengua familiar i habitual de la majoria és el català. Al grup hi ha 4 alumnes amb NESE, un dels quals amb RGA; 2 alumnes amb TDAH i 2 amb dislèxia. En general, l'ambient de treball és correcte. Dues de les tres hores de llengua tenen el suport d'un segon docent a l'aula.

2. Producte comunicatiu: encàrrec que es fa fer i gènere discursiu al qual pertany

Creació de videotutorials que expliquin detalladament els diferents processos que intervenen en l'elaboració d'una pàgina personal del Club de Lectura per tal de facilitar la tasca a l'alumnat que comença 1r d'ESO.

3. L'activitat

L'activitat té com a objectiu millorar la competència oral en llengua castellana a través d'una activitat atractiva, funcional i per a ells molt significativa. Se'ls demana que col·laborin directament en la millora del Club de Lectura de l'escola creant un producte –un videotutorial- que passarà a formar part de l'entorn virtual com a recurs de suport en la construcció de la seva pàgina personal del Club als alumnes que s'incorporen cada any a 1r d'ESO.

El CLUB DE LECTURA va néixer el curs 12-13. És un espai virtual, un punt de trobada –en format SITES– per compartir les experiències lectores, en català i en castellà, de l'alumnat d'ESO.

L'espai s'obre amb una pàgina principal (imatge 1), que pretén motivar l'alumne a través d'uns vídeos sobre la lectura i els seus beneficiosos efectes, i d'un text introductori al club en el qual s'expliquen els objectius generals.

Uns enllaços situats a la part superior condueixen a diverses pàgines on s'expliquen les normes de funcionament del Club i els criteris d'avaluació. També hi ha els enllaços a les llistes d'obres recomanades i a les sales dels diferents cursos d'ESO, des d'on cada alumne/a pot obrir la seva pàgina personal per:

1. presentar els llibres que llegirà.
2. fer la valoració posterior a la lectura.
3. publicar un arxiu de so amb un minut de lectura expressiva d'un fragment del llibre.
4. publicar un vídeo on fa de *booktuber* explicant la seva experiència lectora als companys de classe.

Dins 'GUIA D'ÚS' trobem l'enllaç a 'TUTORIALS', pàgina en la que l'alumnat que s'incorpora cada any a 1r d'ESO troba l'ajuda necessària per aprendre a utilitzar tots els recursos que requereix la construcció de la seva pàgina personal del Club.

L'activitat forma part i és la culminació de la unitat didàctica dedicada al TEXT INSTRUCTIU. Està planificada el 2n trimestre del curs i s'estén al llarg d'un mes i mig aproximadament, amb una dedicació de 2 hores lectives setmanals.

Estructura de la SD:

3.1. El texto instructivo

- a. **Exploramos:** ¿Qué es un texto instructivo? ¿En qué situaciones se utiliza? Buscamos ejemplos.
- b. **Redacción de un texto instructivo:** 'Una tortilla a la francesa'
- c. **Puesta en común de los textos producidos. Conclusiones:** aciertos, errores, dificultades... ¿Qué características presenta este tipo de texto?
- d. **Modelaje.** Lectura y análisis de 2 textos: vocabulario, los verbos, conectores, relación con el receptor (análisis de la SC), formato (lineal, lista).
- e. **Ejercicio de síntesis.** A partir de una situación planteada, redactar un texto instructivo correcto y adecuado a la SC.
- f. **Los verbos en el texto instructivo.** Ejercicios I y II.
- g. **Puesta en común. Lluvia de ideas.** En grupos, elaboramos un esquema de las características del texto instructivo. Puesta en común.
- h. **Redacción pautada de un texto instructivo.** 'Un mouse de chocolate'.
- i. **Puesta en común y valoración de los textos producidos.**

j. **Redacción de un texto instructivo.** Lavado a mano de una pieza delicada de lana.

3.2. La instrucción oral. el videotutorial

- **Exploramos:** ¿Qué es un videotutorial? Objetivo. Tipos. El 'screencast'.
Visionado y comentario de varios videotutoriales.

- **Tarea: realización de un 'screencast'.** Elección del tema:
 - o Cómo usar el procesador de texto de la página del CL.(GoogleSites)
 - o Cómo subir imágenes a nuestra página del CL y cómo editarlas.
 - o Cómo crear y editar enlaces en la página del CL.
 - o Cómo crear el archivo de audio y cómo subirlo a la página del CL.
 - o Cómo subir y editar un vídeo a la página del CL.

- **Conocimiento del entorno de trabajo y el proceso.**
 - o Trabajo del léxico específico: nombres (elementos y partes) y verbos (acciones).
 - o Análisis del proceso instructivo. **El guion.** Ordenamos los pasos del proceso en un guion.

- **Estructura del videotutorial.** Partes.
 - o ¿Cómo empezamos? Planificación de la introducción.
 - o El proceso.
 - o La conclusión y el cierre.
 - o La instrucción oral.

- **Análisis de la SC:** tiempo, receptor (registro).
 - o Elementos propios de la lengua oral para tener en cuenta:
La dicción: velocidad, tono, volumen, fluidez...
Claridad: presentación del objetivo, captación de la atención (preguntas retóricas), repetición y/o resumen de pasos, ...
 - o Antes de grabar. Aspectos técnicos.
 - o Comprobar y familiarizarse con la aplicación con que vamos a realizar la grabación.
 - o Comprobar el buen funcionamiento del micro y el volumen y localización del sonido.
 - o Realizar ensayos.
 - o Grabar el videotutorial.

Els objectius d'aprenentatge:

3.2. Prendre consciència de la complexitat del discurs instructiu i dels diferents elements que hem de controlar per dur-lo a terme amb èxit:

- Comprendre bé un procés per poder explicar-lo.
- Analitzar adequadament la situació comunicativa (SC) per adaptar-hi el nostre discurs.
- Conèixer i usar adequadament les formes verbals pròpies del discurs instructiu.
- Conèixer i usar amb precisió el vocabulari específic del procés objecte d'instrucció.
- Ser conscients que l'ordre altera el resultat del producte: estructura externa i interna. Parts i elements connectors.

Aquest primer objectiu, i els altres objectius específics que se'n deriven, correspon a la part de la SD prèvia al plantejament de la tasca final.

Desenvolupament (8-9 sessions):

3.3. Elaborar unes instruccions orals fent ús de l'screencast o videotutorial.

- Comprendre bé un procés per poder explicar-lo.
- Expressar-se oralment amb adequació a la situació comunicativa i al receptor.
- Expressar-se oralment amb ordre i claredat, fent ús dels recursos per captar i mantenir l'atenció del receptor.
- Expressar-se oralment aplicant correctament els coneixements lingüístics pel que fa a lèxic i estructures morfosintàctiques (components lingüístics).

4. Punts forts de l'activitat

L'activitat és plenament significativa per als alumnes en tant que el producte resultant té una finalitat i una utilitat real en el context escolar. Els alumnes coneixen bé el propòsit i el receptor.

És una activitat situada en un context real, funcional i molt significatiu, en tant que es demana als alumnes que col·laborin directament en la millora del Club de Lectura virtual de l'escola creant un producte –un videotutorial- que passarà a formar part de l'entorn virtual com a recurs de suport en la construcció de la seva pàgina personal del Club als alumnes que s'incorporen cada any a 1r d'ESO. Ells, per tant, com a usuaris, coneixen el Club de Lectura i, de fet, durant el curs anterior van experimentar les dificultats que comporta la seva realització.

L'activitat està dissenyada com a culminació de tota una sèrie d'activitats

seqüenciades orientades a la consecució d'uns aprenentatges i unes habilitats lingüístiques.

Els OA faciliten la concreció d'objectius específics al llarg de la SD, orientats a treballar i a consolidar continguts de diversos àmbits de l'àrea lingüística.

Els materials de treball i de suport estan seqüenciats i acompanyen les diverses tasques que han de desenvolupar els alumnes.

5. Resultats

En finalitzar la SD, l'alumnat ha après a produir textos orals:

- analitzant i distingint les diverses situacions comunicatives (propòsit, context, receptor...) i adequant-hi el registre lingüístic.
- organitzant les idees i fent evidents les parts del discurs per facilitar la comprensió dels continguts.
- atenent a la coherència i a la cohesió interna de les idees per expressar els continguts de manera clara, precisa i entenedora.
- fent ús d'estratègies d'interacció amb el receptor:
 - adequant-se a la SC
 - captant i mantenint l'atenció mitjançant preguntes retòriques
 - facilitant la comprensió a través de resums, recapitulacions, exemples...
 - produint un discurs amb una prosòdia (pronunciació, vocalització, to, velocitat, fluïdesa) correcta i expressiva
 - tenint cura de la correcció lingüística (sintaxi, lèxic general i específic)

6. Conclusions

L'activitat va començar fa sis cursos com un exercici puntual per donar resposta a una necessitat del mateix alumnat en el marc del Club de Lectura de l'escola. Progressivament ha anat adquirint entitat i s'ha anat embolcallant i enriquint amb altres activitats amb l'objectiu de millorar-ne el resultat, fins a esdevenir una extensa seqüència didàctica (SD). Això ha derivat en la reprogramació de part de la matèria i en la reorganització de continguts.

Ha estat interessant comprovar com aquesta reestructuració no ha suposat, a la fi, una eliminació de continguts essencials, sinó que aquests han estat incorporats a la SD, adquirint una major significativitat i amb un grau més alt d'assoliment per part de l'alumnat.

L'anàlisi del punts forts i dels aspectes susceptibles de millora de la SD ens han dut a centrar-nos en la diversificació de les activitats, per atendre els diferents nivells de l'alumnat i, sobretot, en el procés d'avaluació. L'objectiu ha estat implicar més l'alumnat en l'avaluació fent-lo participar en l'elaboració dels materials que serviren per avaluar algunes activitats i el producte final. La valoració és molt positiva.

7. Enllaços (web del centre, espai de difusió, correu de contacte...)

Web del centre: www.escolacasanostre.cat

Correu de contacte: casanostre@escolacasanostre.cat